

Съдържание

Предговор 5

Глава първа

Психологичното консултиране – какво представлява 7

Консултативната ситуация 9

Консултативният процес 12

Глава втора

Първи прием за психологично консултиране 17

Първо интервю 24

Глава трета

Специфика на консултативната работа с деца и юноши

Как мислим за детето 31

Кои са най-честите проблеми, които водят децата
в психологичната консултация 46

Как да работим с родителите 88

Когато мислим за юношеството 96

Консултативна работа за родителите 100

Психологичното консултиране на деца и юноши,
отглеждани в институции 103

Глава четвърта

Финализиране на консултативната работа 111

Насочване 112

Паралелна работа за родители
– напътстване на родители 114

Идеята за края
на консултирането като отворено пространство 116

Глава пета

Оценяване на консултативната работа	117
Необходимостта от супервизия в консултативната работа.	119

Глава шеста

Необходимост от съпътстваща паралелна работа със сродни институции	121
Заключение	123
Приложение	124
Примерни теми на семинарна програма за родители	124
за семейства с един родител: „Да отгледаш детето си сам“	124
за специалисти, работещи с деца.	125
Библиография	126

Предговор

- Детето е агресивно...
- Не може да се концентрира...
- Не приема по-малкото дете в семейството...
- Не слуша в час...
- Има двойки в училище...
- Юношата бяга от дома си...
- Има конфликти със съучениците си...
- Употребява наркотици...
- Родителите са отчаяни...
- Не разбират какво се случва...
- Защо...
- Чувстват се безпомощни...

Това са част от поводите децата, юношите и техните родители да посещават кабинети или центрове за психологично консултиране. Понякога сами, намерили информация в интернет, друг път насочени от близки, приятели, педагози, социални работници, а понякога – задължени да направят консултация чрез санкцията на закона.

Психолози, които работят консултативна работа в САЩ и в Англия, казват, че в САЩ хората по-лесно се обръщат към службите за психологично консултиране, отколкото в Англия... А в България? Липсват традиции, има предразсъдъци, няма достатъчно институции, които предлагат тази услуга. Нейното финансиране не е включено в системата на здравето и социално осигуряване. Но все пак консултативната практика се развива. Започва да действа система за насочване на клиенти, макар че това все още е бавен и труден процес. Създават се пространства за теоретично и практическо формиране на консултанти, за обмен на идеи и супервизия.

Тази книга е опит да се акцентира върху някои важни моменти от консултативния процес – първи прием, паралелна работа с деца и родители, намеса на консултанта в реалността, насочване. Текстът даде възможност да се осмисли многогодишната консултативна работа, предлагана в рамките на Център за психосоциална подкрепа. В принципите на нашата работа в Центъра сме се ръководили от теоретичните идеите на Зигмунд Фройд, Мелани Клайн, Доналд Уиникът, Франсоаз Долто и от практическия опит на институции, които предлагат дългосрочна, устойчива рамка

за третиране на трудностите на детето и юношата, когато семейството не е в състояние да поддържа такава рамка – някои медико-психопедагогични центрове (СРР) във Франция, Център за психологична работа с деца и родители – Париж (Care de Nord – Paris), Дневен център за юноши (Ville d'Avray), Експерименталното училище в Буньой, терапевтичната консултация на Доналд Уиникът, Ортогенетичното училище към Чикагския университет на Бруно Бетълхайм и др.

Този текст предлага един начин за мислене на консултативния процес и мислене по отношение на участниците в него. Предложените практически модели имат за цел да ни улеснят в предварителната работа, да ни насърчат при формулирането на хипотези и при тяхното изследване в консултативна или продължителна психотерапевтична работа. Способността ни да мислим и в най-трудните случаи ни помага да преодолеем страха, пред който се изправя всеки професионалист, работещ с човешки отношения. Този страх може да ни послужи като сигнал за осъзнаване степента на отговорност, която той има пред своите клиенти, пациенти и институциите, в които работи.